

Република Србија
КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ
Број: 1/0-06-393/09-2
Датум: 21.10.2009. године
Београд

АДВОКАТ
Звонко Радовановић
Др Ивана Рибара 49/4
11000 Нови Београд

ПРЕДМЕТ: Мишљење у вези са применом члана 71. став 5. Закона о заштити
Конкуренције („Службени гласник РС” бр. 79/05)

Поднеском од 15.10.2009. године, адвокат Звонко Радовановић из Београда, др Ивана Рибара 49/4, упутио је захтев за издавање мишљења у вези са применом члана 71. став 5. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС” бр. 79/05), у смислу да ли се ослобађање од изрицања казне односи на учесника у споразуму из члана 7. Закона који је први пријавио споразум пре доношења закључка о покретању поступка или се наведена одредба примењује на све или већи број учесника у споразуму који истовремено или накнадно заједно пријаве споразум, као и да ли се поменута одредба односи и на учеснике у вертикалном споразуму, тј. у уговору произвођача и дистрибутера или уговору произвођача и малопродавца.

На основу члана 35. став 1. тачка б) Закона о заштити конкуренције Савет Комисије за заштиту конкуренције на 136. седници одржаној 21.10.2009. године је издао следеће мишљење у вези са применом члана 71. став 5. Закона.

Члан 71. став 5. Закона је имао за циљ да уведе институт познат као „leniency program”, односно програм ослобађања од кажњавања учесника у забрањеном споразуму, који први пријави телу за заштиту конкуренције постојање тог споразума и његове учеснике. Суштина програма јесте да ослобађањем од кажњавања привуче једног учесника у забрањеном споразуму да пријави остале учеснике у том споразуму и телу за заштиту конкуренције достави доказе на основу којих ће се доказати постојање споразума и утврдити његови учесници, под условом да тело за заштиту конкуренције није располагало тим доказима у моменту када је учесник у забрањеном споразуму пријавио остале учеснике тог

споразума. Поред наведеног, први учесник у споразуму стиче имунитет од кажњавања ако у потпуности сарађује са телом за заштиту конкуренције током целог поступка и ако одмах престане са учествовањем у забрањеном споразуму.

„Leniency program” у европском праву најчешће предвиђа и ублажавање казне у одређеном проценту за учеснике у забрањеном споразуму који су по реду пријављивања други или трећи, под условом да су доставили додатне доказе које није обезбедио први пријавилац или тело за заштиту конкуренције није располагало истима у моменту достављања доказа.

Одредбом члана 71. став 5. Закона је прописано да се не изриче казна учеснику споразума из члана 7. став 1. овог закона, као ни одговорном лицу, ако је учесник пријавио Комисији постојање споразума и његове учеснике пре доношења закључка о покретању поступка, чиме је одређено у којој мери је овом одредбом преузет програм ослобађања од кажњавања. Полазећи од циља ове одредбе и онога што је у истој наведено, **ослобађање од кажњавања се обезбеђује првом учеснику у споразуму из члана 7. став 1. Закона, под условом да је исти пријављен Комисији пре доношења закључка о покретању поступка. Пријављивање споразума подразумева достављање доказа на основу којих ће се утврдити постојање тог споразума и његови учесници, као и потпуну сарадњу учесника у споразуму који је први пријавио постојање споразума са Комисијом. Такође је неопходан услов за ослобађање од кажњавања да учесник у споразуму који је први пријавио постојање истог одмах престане да учествује у том споразуму, достављајући Комисији доказе о томе. Уколико је Комисија већ располагала доказима које је понудио учесник у споразуму који први пријављује споразум а закључак о покретању поступка није донет, нису испуњени услови за ослобађање од кажњавања.**

Наведеном одредбом је прописано да се ослобађање од кажњавања обезбеђује учеснику у споразуму из члана 7. став 1. овог закона, а како ти споразуми могу бити хоризонтални и вертикални, то имунитет од кажњавања припада учеснику у било ком споразуму (хоризонталном или вертикалном) из члана 7. Закона, под условом да су испуњени већ поменути услови.

Интенцију законодавца да одредбом члана 71. став 5. Закона уведе институт „leniency program”, доказују и одредбе члана 69. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС” бр. 51/09) под називом „Ослобађање од обавезе из мере заштите конкуренције”, којима је такође уведен наведени програм и то у нешто ширем обиму. Поред ослобађања од кажњавања за првог учесника, одредбама члана 69. Закона о заштити конкуренције који се примењује од 1. новембра 2009. године, предвиђа се ублажавање обавезе плаћања износа мере заштите конкуренције и за друге учеснике у споразуму који буду доставили додатне доказе. Број учесника у споразуму који поред првог стичу могућност да им се ублажи обавеза плаћања износа мере заштите конкуренције биће одређен Уредбом Владе.

Издваја се још једна битна разлика између одредби члана 71. став 5. Закона („Службени гласник РС” бр. 79/05) и одредби члана 69. Закона („Службени гласник

РС” бр. 51/09) која се огледа у томе што је одредбама члана 69. Закона омогућено ослобађање од казне само учеснику у споразуму који није био иницијатор закључења споразума из члана 10. Закона, док члан 71. став 5. Закона не прави разлику између улоге које су учесници у споразуму имали у његовом закључењу.

Према одредбама Закона о заштити конкуренције из 2005. године, кажњавање, односно ослобађање од казне је поверено другом органу, а Комисија у складу са надлежностима из члана 35. став 1. тачка б) Закона издаје мишљење у вези са применом одредби члана 75. став 1. Закона, како је изнето.

Ослобађање од казне предвиђено чланом 71. став 5. Закона не подразумева имунитет од вођења поступка у којем ће Комисија утврђивати да ли је дошло до повреде Закона. Ако Комисија утврди повреду Закона, одредиће мере и рокове за њихово извршење у циљу успостављања конкуренције на релевантном тржишту и отклањања штетних последица споразума закљученог противно Закону.

ПРЕДСЕДНИЦА САВЕТА

Проф. др Дијана Марковић Бајаловић